

ชื่อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดในงานและความเหนื่อยหน่ายของ
พยาบาลจิ้งในโรงพยาบาลสี่แห่ง

ชื่อผู้เขียน

นางลี เสียวเมย์

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลแม่และเด็ก

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประคิม	สุจฉายา	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์วิลาวัลย์	พิเชียรเสถียร	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทัศนาศาสตราจารย์บัน	มหาบุภาพ	กรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร. ชู	เม็งเจ้า	กรรมการ
	ชัช	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนาคือการหาความสัมพันธ์ เรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดในงาน ระดับของความเหนื่อยหน่าย ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดในงานและความเหนื่อยหน่าย และเปรียบเทียบปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดในงานและระดับความเหนื่อยหน่ายในพยาบาลจิ้งที่ปฏิบัติงานใน 4 แผนก ของโรงพยาบาล 4 แห่ง งานวิจัยนี้ใช้แบบจำลองความเครียดและการเผชิญปัญหาของลาซารัส (2527) และแบบจำลองความเหนื่อยหน่ายของ มาสลาช และเจ็คสัน (2529) เป็นกรอบแนวคิด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พยาบาลประจำการ จำนวน 220 คน ที่ปฏิบัติงานใน 4 แผนก ของโรงพยาบาลที่มีการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษา จำนวน 4 แห่ง ในเมืองซีอาน มลรัฐชานซี ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มอย่างเป็นระบบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดความเครียด
 านงานของพยาบาลที่สร้างโดยผู้วิจัย และแบบวัดความเหนื่อยหน่ายของ มาสลาซและแจ๊คสัน
 เครื่องมือได้รับการตรวจสอบถามตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 จำนวน 5 คน และของมหาวิทยาลัยการแพทย์แห่งซีอาน จำนวน 6 คน ค่าความเชื่อมั่นของแบบ
 วัดทั้งสอง คำนวณโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา เท่ากับ .98 และ .93 ตามลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นด้านวิชาชีพและการงานเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความ
 เครียดงานมากที่สุด ปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ การที่วิชาชีพการพยาบาลมีสถานภาพต่ำ การ
 ขาดโอกาสในการศึกษาต่อ เงินเดือนน้อย และขาดโอกาสที่จะก้าวหน้าในสายงาน ประเด็น
 อื่นๆ ที่เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดงานมีน้อยตามลำดับ ได้แก่ งานหนักและความ
 เครียดจากเวลา ปัญหาของแหล่งทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และการทำให้การพยาบาลและการมี
 ปฏิสัมพันธ์กับผู้ป่วย นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างมีความ
 เหนื่อยหน่ายในระดับสูง

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า มีการยอมรับ 2 สมมติฐาน คือ สมมติฐานที่ 1 :
 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับของความเหนื่อยหน่ายอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติ และสมมติฐานที่ 3 : ระดับความเหนื่อยหน่ายของพยาบาลในแต่ละแผนกมี
 ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่สมมติฐานที่ 2 ได้รับการปฏิเสธ กล่าวคือ ไม่พบ
 ความแตกต่างในปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดงานของพยาบาลในแต่ละแผนก

ผลการวิจัยเสนอว่าปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเครียดงานของพยาบาลมีความคล้าย
 คลึงกันไม่ว่าพยาบาลจะปฏิบัติงานในแผนกใด จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ควรมีการใช้กลยุทธ์ที่มีประ
 สิทธิภาพในการจัดการความเครียดเพื่อป้องกันความเหนื่อยหน่าย เพื่อจะดำรงรักษาพยาบาล
 ไว้ในวิชาชีพ และให้ผู้ป่วยรับการดูแลสุขภาพที่ดีขึ้น

VII

Thesis Title   Job stressors and Burnout among Staff Nurses
                         in Four Urban Chinese Teaching Hospitals

Author   Li Xiaomei

M.N.S.   Maternal and Child Nursing

Examining Committee:

Assistant Professor Dr. Prakin Suchaxaya	CHAIRMAN
Associate Professor Wilawan Picheansathian	MEMBER
Assistant Professor Tatsana Mahanupab	MEMBER
Professor Pan Mengzhao	MEMBER
Professor Dr. Su Zuyou	MEMBER

Abstract

This correlational descriptive study of staff nurses was conducted to describe job stressors, level of burnout, the relationship between job stressors and burnout, and the differences of job stressors and level of burnout among staff nurses in four clinical units of four urban Chinese teaching hospitals. Lazarus' stress and coping model (Lazarus & Folkman, 1984), and the model of burnout proposed by Maslach and Jackson (1986) were used as a theoretical framework. The sample consisted of 220 staff nurses who worked in four clinical units in four urban Chinese teaching hospitals in Xian, Shaanxi province, Northwest part of the People's Republic of China. The subjects were obtained by using

VIII

systematic random sampling.

The instruments used in this study were a demographic questionnaire, the Nursing Job Stress Inventory (NJSI) developed by the researcher, and the Maslach Burnout Inventory (MBI) developed by Maslach and Jackson (1986). The content validity of a demographic questionnaire and the NJSI were examined by five experts in the Faculty of Nursing, Chiang Mai University and six expert at Xian Medical University. The reliability of the latter two instruments were calculated by using Cronbach's alpha coefficient. The reliability of NJSI and MBI were .98 and .93 respectively.

The findings showed that profession and career issue was the first frequently encountered job stressor among staff nurses. The factors contributing to profession and career issue were the low status of the nursing profession, limited opportunity for further education, low salary, and limited opportunity for promotion. The other subscales of job stressors in descending order were workload and time pressure, resources and environmental problem, and nursing care and patient interaction. The results also showed that more than half of the subjects had a high level of burnout.

For hypotheses testing, two hypotheses were accepted. First, there was a significantly positive correlation between job stressors and the level of burnout. Second, there was a significant difference of burnout among staff nurses in the

IX

four clinical units. However, the second hypothesis was rejected. There were no significant differences in job stressors among staff nurses in the four clinical units.

The findings suggest that job stressors among nurses are similar regardless of their work settings. It is important that effective stress management strategies should be implemented to prevent burnout in order to maintain nurses in the profession and achieve better patient care.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University